

Impactanalyse Veilig Thuis

Datum	21 november 2024
Onderwerp	Impactanalyse Veilig Thuis
Organisatieonderdeel	Veilig Thuis
Auteurs	Pieter van Mourik
Afgestemd met verantwoordelijke	Marianne de Bie
Ten behoeve van	Algemeen Bestuur
Bijlagen	--

Inhoudsopgave

• Aanleiding	1
• Situatieschets	2
• Beoordeling van de impact AB-besluit	4
• Oplossingen	6
• Conclusie	11
• Bijlage 1: Rekentool voor bepalen benodigde formatie	13
• Bijlage 2: Meerjarige ontwikkeling van meldingen, afhandeling en formatie	14

Aanleiding

Op 11 juli 2024 heeft het AB van DG&J besloten tot het beschikbaar stellen van 63,40 FTE voor Veilig Thuis (VT) voor 2025, waarvan 4,5 FTE tijdelijk voor 2025. Dit is minder dan de gevraagde 66,15 FTE. Dat heeft gemaakt dat het DB gevraagd heeft te komen met een impactanalyse om de consequenties van dit besluit en de mogelijke oplossingen in beeld te brengen.

Toelichting

Veilig Thuis heeft aan de hand van de in 2018 vastgestelde regionale rekentool¹ voor de bepaling van benodigde capaciteit vastgesteld dat er in 2025, wanneer de regionale normen worden gevolgd, 73.33 FTE nodig is om de wettelijke taken uit te voeren bij 4600 meldingen. Dit is inclusief deelname aan Veiligheid Voorop en Veilig Opgroeien is Teamwerk (VOiT)². Als de landelijke formatieberekening gehanteerd zou worden zou het zelfs 80,44 FTE moeten zijn.

Naar aanleiding van de bestuursopdracht aan de DG&J in verband met het komende Ravijnjaar voor gemeenten, is er ook binnen Veilig Thuis onderzocht of het mogelijk is om minder dan 73.33 FTE nodig te hebben. Veilig Thuis denkt mede door eerder gerealiseerde procesoptimalisatie de begroting voor 2025 bij te kunnen stellen naar 66,15 FTE. Dit is op basis van een prognose van 4600 meldingen in 2025 en de daarbij behorende verdeling van deze meldingen naar verschillende soorten VT-interventies. De mate van benodigde capaciteit wordt

¹ Zie bijlage 1 voor verdere duiding van de gebruikte rekentool voor de bepaling van de benodigde capaciteit.

² Bijbehorende inzet en kosten worden onder het kopje: 'Terugtrekking deelname aan programma's' uiteengezet.

namelijk door zowel de instroom van meldingen als benodigde VT-interventies bepaald. Door deze scherpe bijstelling in capaciteit is er geen ruimte meer om tegenslagen op te vangen of extra werkzaamheden uit te voeren die niet begroot zijn.

De impactanalyse die nu voor ligt is in nauwe samenwerking tussen het regionale programmteam Toekomstscenario en Veilig Thuis opgesteld.

Winstwaarschuwing

1. De centrumgemeente Dordrecht (hierna CG) heeft in 2024 besloten de subsidie voor VT niet te indexeren in lijn met het voorstel van 8,8 % (€ 238.475 euro), maar met 6,1% (€ 165.832 euro). DB van DG&J heeft bezwaar aangetekend. Dit proces loopt nog. Wanneer het voorstel niet wordt overgenomen, is de gap tussen noodzakelijke middelen en wat beschikbaar is gesteld nog groter. Dit komt door de verschillende benodigde financieringsstromen (subsidiebijdrage vanuit 2 centrumgemeenten en inwonerbijdrage vanuit de 10 gemeenten) voor hetzelfde homogene product.
2. Het aantal meldingen bij VT groeit in de loop van 2024 sterk. Dit is ook het landelijk beeld³. Dit is zichtbaar gemaakt in zowel de eerste als de tweede BURAP. Deze groei lijkt verder toe te nemen wanneer er op basis van de aantallen van oktober gerekend wordt. De prognose 2025 lijkt dan te komen op 5220 meldingen, in tegenstelling tot de eerdere forecast van 4600 meldingen. Dit is ook terug te zien in het aantal adviezen. De eerder prognose leek 3300 adviezen te zijn echter, vanuit de cijfers van oktober moet dit aantal naar boven bijgesteld worden naar 3900 adviezen.

Situatieschets

Om te kunnen bepalen waar mogelijkheden en beperkingen zitten, is het van belang om eerst een gezamenlijk beeld te hebben van de huidige situatie. Veilig Thuis en het regionaal programmteam Toekomstscenario hebben gezamenlijk vastgesteld dat er potentiële oplossingen zijn, maar dat de oplossingsruimte op de korte termijn beperkt is. Zowel landelijk als regionaal zijn er volop ontwikkelingen richting een nieuwe situatie die aansluit op het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming. Het programmteam probeert samen met de uitvoerende organisaties, waaronder Veilig Thuis, de uitgangspunten zo goed mogelijk te vertalen naar het primaire proces. De partijen zijn daarbij echter nog wel gebonden aan bestaande kaders en daarnaast hebben zij hun taken zoals die zijn opgenomen in hun huidige opdracht, uit te voeren.

Het is van belang te weten dat er in Nederland 25 Veilig Thuis organisaties zijn die niet zondermeer met elkaar te vergelijken zijn. Dit komt doordat deze zijn opgebouwd en georganiseerd naar hun eigen regionale context. Sommige Veilig Thuis organisaties zijn onderdeel van een Gecertificeerde Instelling. Anderen zijn onderdeel van een GGD of zijn verbonden aan een Gemeenschappelijke Regeling. Sommige Veilig Thuis organisaties worden

³ De oorzaak van de groei van de meldingen is niet zomaar te verklaren. Mogelijk worden deze onder anderen veroorzaakt door aandacht voor vroegsignalering (campagnes, deskundigheidsbevordering) en/of demografische ontwikkelingen en/of beleidsontwikkelingen/ beleidsintensiveringen.

door hun regio gevraagd extra taken vorm te geven, maar ook de samenwerking in het regionale netwerk verschilt, omdat dit afhangt van welke netwerkpartners er beschikbaar zijn in een regio. Dat is per regio verschillend. De beschikbare hulpverlening in Groningen of Limburg is anders dan hier bijvoorbeeld in de randstad. Zo zijn er nog meer zaken die maken dat Veilig Thuis organisaties niet zondermeer met elkaar te benchmarken zijn. De verbindende factor van deze 25 Veilig Thuis organisaties is dat zij beschikken over hetzelfde landelijke opgesteld handelingsprotocol, informatieprotocol en basisset uniforme registratie. Echter, de vertaling van deze documenten naar de werkprocessen zijn echt regionaal gekleurd.

De oplossingsruimte is beperkt

- Voor de opdracht aan VT is het bestuur gehouden aan wettelijke kaders en landelijke richtlijnen zoals automatische meldingsprocessen, doorlooptijden, wachttijden en handelingsprotocollen. Zo dient een eerste beoordeling/triage binnen 5 werkdagen uitgevoerd te worden en een onderzoek binnen 10 weken afgerond te zijn. Het lukt Veilig Thuis momenteel niet om voor alle casussen aan deze termijnen te voldoen.
- Elke melding die binnenkomt moet VT conform haar wettelijke kaders oppakken. Dit betekent dat ook op het moment dat er in een betreffend gezin een derde of vierde melding binnenkomt over eenzelfde incident, VT juridisch gezien verplicht is deze melding aan te nemen en te beoordelen volgens de veiligheidsbeoordeling. Landelijk is bepaald dat elk melding een eigen triagebesluit heeft. Natuurlijk hoeft niet elke melding daarmee evenveel tijd te kosten, maar ze moeten wel zorgvuldig worden afgehandeld.
- De Inspectie heeft aangekondigd in 2024 en 2025 specifiek toezicht te houden op de beleidsindicatoren VT (wachttijden, doorlooptijden) en hierop te handhaven met concrete maatregelen door intensiveringen af te dwingen.
- Interne werkprocessen zijn dit jaar binnen VT geoptimaliseerd, waardoor efficiencywinst is behaald. Deze baat is al becijferd binnen de ingediende begroting 2025. Hierbij dient gedacht te worden aan een herziening van de inzet rondom de dienst Voorwaarden en Vervolg, maar ook de dienst monitoring is herzien en in de praktijk verscherpt op een wijze die aansluit bij de juridische verantwoordelijkheden, zonder daarmee de samenwerking te schaden. In beide genoemde gevallen wil Veilig Thuis terug naar de bedoeling en de juridische taak van Veilig Thuis. Dit betekent dat de inzet vanuit Veilig Thuis minder zou moeten worden, maar dat heeft wel consequenties voor de overdrachtspartij als een wijkteam. Zij zullen meer op zichzelf aangewezen zijn.
- Verwachtte beleidseffecten van lopende regionale beleids- en uitvoeringsinspanningen zoals de deelname aan pilots en beproevingen zijn niet volledig gerealiseerd. Zo was de verwachting dat het aantal meldingen zou dalen met de inzet van VOIT. Echter, is dat enerzijds niet gelukt omdat er binnen VOIT niet bij elke gemeente met elkaar gewerkt is volgens de bedoeling namelijk samenwerken binnen situaties waarover nog geen melding is gedaan. Om er juist voor te zorgen dat meldingen worden voorkomen. Anderzijds is het aandeel meldingen vanuit het Lokaal Team slechts 2.5% van het totaal aantal meldingen bij

VT. De impact van VOIT op het terugdringen van het aantal meldingen is hierdoor minimaal.

- De norm voor verzuim is 5,5%. VT beweegt zich boven die norm (15% in 2022, 14% in 2023). Door forse extra inspanningen van het MT VT is dit in 2024 gedaald (7% in 2024), maar wanneer de werkdruk en professionele spanning toeneemt doordat termijnen niet worden gehaald en/of er grotere veiligheidsrisico's spelen, is er een reële kans dat deze weer stevig zal stijgen.
- Medewerkers van VT hebben net als de professionals van de lokale teams en Gecertificeerde Instellingen, een professionele standaard (beroepscode) en vallen onder het tuchtrecht. Zij zijn geregistreerd als gedragsdeskundige, jeugdzorgwerker of arts en hebben verantwoording af te leggen over de kwaliteit en zorgvuldigheid van hun werkzaamheden. De professional dient door de organisatie in staat gesteld te worden de wettelijke taken uit te voeren conform de beroepsstandaard. Het AB dient als eigenaar/opdrachtgever er zorg voor te dragen dat deze professionals hun werk kunnen doen overeenkomstig met de benodigde randvoorwaarden, zoals de beschikking hebben over voldoende collega's om samen goede kwalitatieve dienstverlening aan de inwoners van ZHZ te kunnen leveren. Echter, wordt door het AB besluit van 11 juli 2024 niet aan deze randvoorwaarde voldaan.
- 75% van de meldingen bij Veilig Thuis is afkomstig van de politie. Zij volgen een landelijk opgesteld protocol waarbij politie gebeurtenissen die (mogelijk) leiden tot onveiligheid in huiselijke sfeer moeten melden. Na analyse is gebleken dat 4% van deze meldingen direct wordt teruggelegd bij de politie omdat ze feitelijk niet Veilig Thuis waardig zijn. Daarnaast wordt 0,5% van de politiemeldingen na beoordeling afgerond en beoordeeld als: geen verdere inzet nodig vanuit Veilig Thuis. Dit maakt dat er op het overgrote deel van de politiemeldingen acties nodig zijn van Veilig Thuis.
- Actuele gebeurtenissen in de media en (landelijke) campagnes waarbij het signaleren en melden van onveilige situaties gepromoot worden, hebben direct invloed op de toename van het aantal meldingen. Hier hebben lokale gemeenten en Veilig Thuis zelf nauwelijks invloed op.

Beoordeling van de impact AB-besluit

De impact van het genomen AB-besluit op 11 juli 2024 is groot. VT is hierdoor niet in staat om binnen het vastgestelde financiële kader in 2025 uitvoering te geven aan de vooraf geformuleerde opdracht. Dit komt omdat VT minder capaciteit beschikbaar heeft dan er nodig is om aan de wettelijk vastgestelde kaders en normen te voldoen. VT ziet hierdoor geen ruimte voor deelname aan regionale programma's of lokale pilots, omdat zij al hun formatie nodig zullen hebben voor de uitvoer van wettelijke taken.

Het niet kunnen uitvoeren van wettelijke taken geeft risico's, namelijk:

Oplopende wachttijden

Doordat de begroting niet toereikend is voor de benodigde formatie lopen wachttijden op. Er ontstaat een maatschappelijk risico door een toename van onveiligheid in gezinnen. Op dit moment voldoet VT ZHZ niet aan de wettelijke termijn om binnen 5 werkdagen een melding te beoordelen/triëren en een onderzoek binnen 10 weken af te ronden. Deze wachttijd zal naar verwachting verder oplopen in 2025.

Hoger ziekteverzuim en personeelsverloop

Een stijgende werkdruk heeft invloed op de vitaliteit en het ziekteverzuim van medewerkers. Waardoor benodigde capaciteit voor korte of langere tijd niet beschikbaar is. De (jeugd)beschermingsketen kampt met een groot personeelsverloop, waardoor er steeds opnieuw geïnvesteerd moet worden in het werven en opleiden van nieuwe medewerkers. Gezien de toenemende krapte op de arbeidsmarkt is het daarom van groot belang dat er goed gezorgd wordt voor bestaande medewerkers en zij door de organisatie gekoesterd worden om de kans op verloop zo klein mogelijk te maken. Zij zijn immers hét kapitaal van de organisatie.

Terugtrekking deelname aan programma's

De gemeenteraden hebben in hun zienswijzen aangedrongen op voortzetting van de bijdrage van VT aan de landelijke programma's Veiligheid Voorop en het regionale programma VOiT, incl. het toekomstscenario. Voor de deelname aan Veiligheid Voorop is circa 1 fte (104.000 euro) nodig. Voor VOiT zijn regionale afspraken gemaakt over de inzet van 4 uur per week per lokaal team. Hiervoor is een bedrag van 140.000 euro begroot. Voor het programma VOiT krijgt VT geen aanvullende middelen vanuit de gemeente of regio. VT stelt vanuit de eigen begroting van VT 140.000 euro, a 4 uur per week per lokaal team beschikbaar voor de operationele bijdrage aan VOiT.

De deelname aan Veiligheid Voorop en VOiT kan niet worden voortgezet met de door het AB beschikbaar gestelde middelen, binnen de huidige opdracht. Omdat het begrote geld voor VOiT nodig is voor reguliere meldingen en het benodigde geld voor Veiligheid Voorop niet beschikbaar gesteld wordt.

Beleidsindicatoren

De opdracht aan VT is geoperationaliseerd naar indicatoren. Deze indicatoren zijn grotendeels wettelijk bepaald. Deze indicatoren kunnen niet worden gerealiseerd met de beschikbaar gestelde middelen voor 2025. Deze zullen moeten worden bijgesteld om een opdracht te krijgen waar op een verantwoorde wijze aan voldaan kan worden.

Onderstaande tabel toont de cijfers zoals deze zijn ingediend ten tijde van het opstellen van de begroting. Inmiddels zijn de aantallen zoals eerder in dit document al benoemd, al achterhaald. Bij de herziening van eventuele middelen dienen nieuwe cijfers aangeleverd te worden.

Prestatie-Indicator Veilig Thuis	Ingediende begroting 2025
Meldingen Veilig Thuis ZHZ, aantal op jaarbasis	4.600
Doorlooptijden Veilig Thuis ZHZ; Triage: binnen 5 werkdagen (norm: 95-100%)	Conform norm (Burap II 2024: 72%)
Doorlooptijden Veilig Thuis ZHZ; Onderzoek: binnen 10 weken afgerond (norm: 85-100%)	Conform norm (Burap II 2024: 71%)
Direct overdragen van meldingen (absolute aantallen)	3.900
Overdracht met Ondersteuning (absolute aantallen)	600
Onderzoek (absolute aantallen)	600
Behandeling advies aanvragen	3.300
Klanttevredenheid Cijfer (schaal 1 op 10)	7,5

Prestatie-Indicator Crisisinterventieteam	Begroting 2025
Geleverde crisisinterventies (doelgroep 0 – 100)	400-500
Bijdrage aan huisverbod buiten kantooruren	35
Uitvoering hoorfunctie in het kader van de wet verplichte ggz	400
Direct overdragen van casus aan lokaal binnen 48 uur	100%

Oplossingen

Ondanks de beperkingen zien Veilig Thuis en het programmateam oplossingen die potentie hebben. Hierbij is o.a. gekeken naar de uitgangspunten van het Toekomstscenario en de (veranderende) rol en taken van het Lokaal Team en het toekomstige Regionale Veiligheidsteam. Sommige verbeterkansen vragen nog om verdere verkenning en uitwerking waarbij er rekening mee gehouden moet worden dat effecten mogelijk pas over een langere periode zichtbaar worden.

De drie oplossingsrichtingen zijn:

- A. De middelen bijstellen al dan niet voor een bepaalde tussenperiode totdat benodigde beleidswijzigingen gerealiseerd zijn;
- B. Terugdringen van het aantal meldingen;
- C. Verdere procesoptimalisatie waarbij het proces rondom meldingen anders wordt georganiseerd, waardoor het de verwachting is dat VT in staat is hun wettelijke taken overeenkomstig met het landelijk handelingsprotocol binnen de wettelijke termijnen uit te voeren.

A. Middelen bijstellen

- **Middelen toevoegen:** Naar aanleiding van BURAP 2 volgt een voorstel voor bijstelling van de begroting voor 2025 op basis van realisatie 2024 en wordt daarnaast voor 2025 de systematiek van realistisch begroten (*geen groei/ geen bezuiniging*) toegepast. Dat kan resulteren in een voorstel voor extra uitbreiding boven op het besluit AB 11/7. Idem voor de crisisdienst.
- Het is de verwachting dat eventueel gewenste effecten van beleidsveranderingen op zich zullen laten wachten, omdat dit vraagt om zorgvuldig PCDA-proces. Daarom is het nodig te overwegen om al dan niet tijdelijk ter overbrugging van deze ontwikkelperiode

extra middelen te verstrekken aan VT ter voorkoming van escalaties en eventuele risico's te beperken. De periode dat deze tijdelijke middelen gewenst moet overeenkomen met de planningsperiode dat voorstellen uitgewerkt kunnen worden.

B. Terugdringen van het aantal meldingen

De doelstelling om het aantal meldingen terug te dringen staat op gespannen voet met de visie op vroegsignalering. Met de komst van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) in 2000 is er veel geïnvesteerd in het activeren van burgers en professionals om zorgen m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling te melden. Dit vanuit de gedachte dat het belangrijk is om te weten welke kinderen zich in kwetsbare situaties bevinden, zodat zij geholpen kunnen worden. Met de transitie in 2015 is het AMK samengevoegd met de Steunpunten Huiselijk Geweld tot Veilig Thuis, omdat de aanpak van partnergeweld en de aanpak van kindermishandeling onderling met elkaar zijn verweven. Zowel landelijk als regionaal wordt geïnvesteerd in de bekendheid van Veilig Thuis door middel van reclame- en voorlichtingscampagnes.

In 2013 is de Wet verplichte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in werking getreden. Deze wet legt bij organisaties en zelfstandige professionals de verplichting neer een meldcode te hanteren en de kennis en het gebruik te bevorderen. Medewerkers zijn verplicht de (door de beroepsvereniging ontwikkelde) meldcode die door organisaties zijn geïmplementeerd, toe te passen. De wet schept aldus een tweetal verplichtingen: gericht tot de betreffende organisatie en tot de individuele beroepsbeoefenaren. De organisaties moeten een meldcode vaststellen (en de kennis en het gebruik bevorderen); de individuele beroepsbeoefenaren zijn verplicht een meldcode te hanteren. De wet is van toepassing binnen de sectoren gezondheidszorg, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, kinderopvang en justitie.

Per 1 januari 2019 is de meldcode gewijzigd en is een afwegingskader opgenomen. Het afwegingskader geeft aan wanneer signalen of vermoedens dermate ernstig zijn dat het doen van een melding tot de professionele verantwoordelijkheid wordt gerekend en het signaal *moet* worden gemeld bij Veilig Thuis, ook als de professional op het moment van melden zelf in staat is adequate hulp te verlenen.

- Om wel zicht te krijgen op (mogelijk) kwetsbare gezinssituaties, maar de meldingsdruk bij Veilig Thuis te verlichten zien we andere mogelijkheden. **Reductie van aantal meldingen door gemeenten, passend bij de beschikbare formatie voor VT in 2025 en 2026:** Gemeenten sturen gezamenlijk op reductie van een concreet aantal meldingen VT, passend bij de beschikbare capaciteit voor VT. Voor 2025 is dit 63,40fte = 4400 meldingen, 3168 adviesaanvragen, 576 casussen in monitoring. In 2026 is dit 58,90fte = 4000 meldingen, 3100 adviesaanvragen, 500 casussen in monitoring. Hiervoor is nodig dat:
 - Er beleidsmatig gericht wordt gestuurd op het beperken van risicofactoren voor huiselijk geweld en het verstevigen van verbindingen met lokale voorzieningen. Om dit te realiseren wordt er dringend geadviseerd dat gemeenten naar het

voorbeeld van Papendrecht⁴, de lokale demografische, beschermende en risico factoren van de afgelopen 3 jaar in kaart brengen. Daarmee kan elke gemeente zicht krijgen op de mogelijk aanwezige voorspellers en de mate dat deze voorspellers aanwezig zijn binnen hun gemeente of wijk. Wanneer men regionaal afsprekt dit uniform in kaart te brengen wordt het ook mogelijk om beter van elkaar te leren en ontstaat er ook gelijk een regionaal beeld rondom dit thema. Dit in beeld brengen is belangrijk omdat de voorspellers de kans vertegenwoordigen waarop er een melding bij Veilig Thuis gedaan wordt. Hoe meer voorspellers er aanwezig zijn en hoe hoger de mate van deze voorspeller, hoe groter de kans dat er een groei zal zijn van meldingen. Het inzicht dat deze analyse zal opleveren zou de gemeenten in staat moeten stellen om integraal wijkgerichte aanpak te ontwikkelen die op de langere termijn bij zullen dragen dat er minderen meldingen zullen komen.

- Gemeentes gaan onderzoeken welke routes beter via lokale teams kunnen lopen in plaats van dat routes die nu via Veilig Thuis lopen.

C. Procesoptimalisatie

- **Verdere groei realiseren van het aantal casussen dat direct wordt overgedragen naar lokale teams:** Hiervoor is nodig dat:
Gemeenten in het opdrachtgeverschap de lokale teams nadrukkelijk opdracht geven over te dragen casuïstiek van VT op te pakken, binnen afgesproken termijnen, zonder reserve of beperkingen, en dat zij de lokale teams de opdracht geven de veiligheid in de casus te beheersen en casusregie op te pakken. Dit betreft casuïstiek waarbij bemoeienis van VT niet (langer) nodig is, dan wel casuïstiek waarbij een gedwongen kader wordt overwogen; deze worden dan overgedragen aan de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en het lokaal team (hierbij kan zelfs worden overwogen VT niet meer deel te laten nemen aan de beschermingstafel, en/ of casuïstiek waarbij vervolghulp is aangewezen. We dienen ons te realiseren dat de casuïstiek op dit moment ook al wordt overgedragen dus dat we geen verschuiving realiseren. Echter zal, een directe overdracht, ervoor zorgdragen dat casuïstiek sneller bij de lokale teams terecht komt en mogelijk ook in grotere hoeveelheden achter elkaar. Voor VT levert dit op dat zij geen overbruggingszorg hoeven te bieden en direct nieuwe meldingen kunnen oppakken.
- **Gezamenlijke visie op aanpak van casuïstiek rondom echtscheidingen ontwikkelen:** *Voor de meldingen rondom een echtscheiding, die binnenkomen bij Veilig Thuis, willen we in de regio Zuid Holland Zuid andere afspraken maken. Afspraken die maken dat we ouders door kunnen verwijzen naar de RvdK, lokale instanties, de rechtspraak en het juridisch loket voor hulp en ondersteuning.* Deze afspraken willen we vastleggen in een regionale Visie voor de Aanpak van Geweld

⁴ Het rapport van gemeente Papendrecht heeft de titel: 'Verkenning huiselijk geweld en kindermishandeling'

in Afhankelijkheidsrelaties. Deze veranderende werkwijze zal op middellange termijn voor een daling van het aantal meldingen bij Veilig Thuis moeten zorgen. Kanttekening hierbij is wel dat we een deel van de “meldingen” verleggen. Deels naar de RvdK en deels wellicht naar het lokale veld. Daarnaast is het op voorhand niet altijd gelijk duidelijk of er enkel sprake is van echtscheidingsproblematiek of dat er ook tegelijkertijd sprake is van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Dit vraagt ook om een inhoudelijk discussie tussen professionals en gemeenten over hoe bepaalde zaken gedefinieerd moeten worden en wie er dan wat mee zou moeten doen.

Veilig Thuis krijgt met regelmaat meldingen binnen die gerelateerd zijn aan echtscheidingsproblematiek. Binnen deze casuïstiek zijn er verschillende subgroepen. Zo kan er sprake zijn van intiem terreur en/of kindermishandeling, maar veelal gaat casuïstiek over strijd om de omgangsregeling, waarbij juridische factoren een hoofdrol spelen. In deze casuïstiek wordt momenteel van Veilig Thuis gevraagd om veiligheidsvoorwaarden op te stellen of onderzoek te doen naar hoe omgang tussen een ouder en het kind wél gerealiseerd zou kunnen worden. Op de momenten dat er een juridische strijd voorliggend is en er vanuit ouders vragen zijn of er een verzoek is om kritisch naar de omgang te kijken is er geen feitelijke rol voor Veilig Thuis (mits er sprake is van (een vermoede) van huiselijk geweld en/of kindermishandeling). Veilig Thuis heeft immers geen bemiddelende bevoegdheid en een onderzoeksrapportage van Veilig Thuis biedt ook geen juridische grondslag in het wel of niet toestaan van omgang. Op deze momenten zou met inzet van, een gezag en omgangsonderzoek van de RvdK, mediation of een bijzonder curator op gedegen wijze antwoord worden gegeven op de vraag/zorg vanuit het gezinssysteem. Betrokkenheid van VT (met hulpverleningstrajecten tot gevolg) kan daarmee worden voorkomen en inzet gericht op de problematiek kan worden gerealiseerd.

Echtscheidingsproblematiek is ook binnen de ontwikkelingen in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming een belangrijk aandachtspunt.

- **Onderzoeken hoe Veilig Thuis meer naar de voorkant kan bewegen in de rol van adviseur:** *Ketenpartners hebben nu de mogelijkheid om bij stap 2 van de meldcode bij anderen dan VT om advies te vragen over wat men nog kan doen als men zich zorgen maakt over mogelijke onveiligheid. Vervolgens gaat/kan men zonder afstemming met VT over naar stap 4 van de meldcode en doet men een melding bij VT.*

Het is de hoop dat wanneer men (standaard) bij stap 2 van de meldcode VT belt voor advies en overleg, VT de beller van advies kan voorzien waardoor een melding voorkomen kan worden. Als het lukt om deze adviseursrol van VT groter te maken, is het de verwachting dat het aantal meldingen mogelijk naar beneden gaat, omdat ketenpartners al eerder advies hebben gekregen over wat zij nog kunnen doen om de zorgen weg te nemen en daarmee een melding te voorkomen. Deze gedachtegang past bij de ontwikkelingen in het kader van het Toekomstscenario, waarbij de professional van het lokale team, indien nodig, gebruik maakt van de expertise van Veilig Thuis. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, zal er een plan opgesteld moeten worden hoe

ervoor gezorgd kan worden dat professionals in ZHZ bij stap 2 van de meldcode bellen met VT voor advies.

– **Verstevigen van samenwerkingen tussen het lokaal team en de politie:**

Wellicht zijn er mogelijkheden om een eerste melding van een “huiselijke twist” eerder en sneller over te dragen naar de lokale teams. Hoe deze overdracht plaats moeten vinden, koud of warm, zou verder verkend en uitgewerkt moeten worden. Gekeken moet worden of hierin kansen liggen.

Ruim 75% van het totale aantal meldingen (4599 meldingen in 2023) die bij Veilig Thuis binnenkomen, komen via de politie. Naast deze 3502 politiemeldingen zijn er 161 politiemeldingen in 2023 geweest die gelijk weer teruggelegd zijn bij de politie omdat ze feitelijk niet Veilig Thuis waardig zijn. Deze meldingen zijn ook niet ingevoerd in het Veilig Thuis systeem en maken ook geen onderdeel uit van de 4599 meldingen in 2023.

Daarnaast wordt 0,5% (24 meldingen in 2023) van het totaal aantal meldingen na beoordeling afgerond en beoordeeld als: geen verdere inzet nodig vanuit Veilig Thuis.

Ook betreft een klein deel van de meldingen (zo’n 6% van de politiemeldingen in 2023), meldingen die gelijk doorgezet kunnen worden naar het Jeugd Preventie Team (JPT).

Verreweg de meeste meldingen zijn terechte meldingen voor Veilig Thuis (namelijk er zijn zorgen over danwel vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling) en dienen gezien de wettelijke taak van Veilig Thuis aangenomen te worden met een veiligheidsbeoordeling.

Ook de samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis zou in de verdere uitwerking meegenomen moeten worden. Deze afspraken willen we vastleggen in een regionale Visie voor de Aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. Deze veranderende werkwijze zal op middellange termijn voor een daling van het aantal meldingen bij Veilig Thuis moeten zorgen. Daarnaast zullen deze afspraken meegenomen en geborgd moeten worden binnen de doorontwikkeling van het Toekomstscenario en de afspraken hierover met de lokale teams.

- **Anders organiseren van VOiT:** *In het kader van het versnellen van casuïstiek op een wijze waarbij we niet gaan schuiven met de wachtlijst, maar inzetten op samenwerking, wordt het doorontwikkelen van VOiT¹ als een kans gezien. Deze doorontwikkeling zijn we reeds gestart in het kader van het Toekomstscenario. We zullen hier dan ook gezamenlijk in optrekken. Dit kan enkel als VT blijft deelnemen aan VOIT.*

Momenteel komt het regelmatig voor dat overdrachten richting het lokaal team terugkomen bij Veilig Thuis met een verzoek tot meedenken en meedoen in casuïstiek (wat juridisch gezien voor Veilig Thuis, in het kader van een warme overdracht na de veiligheidsbeoordeling niet mogelijk is). Of, dat casuïstiek wordt teruggemeld omdat medewerkers van het lokale team niet binnen mogen komen of ondersteuning nodig hebben in hoe binnen te komen. Dit vergt tijd van Veilig Thuis medewerkers in het ondersteunen van het lokale team. Maar, zorgt ook voor frustraties in de samenwerking vanwege de juridische moeilijkheden. Professionals van het lokale team zullen conform de leidraad Werken aan Veiligheid steeds meer outreachend gaan werken. Echter

ervaren deze professionals soms ongemak om binnen te komen bij deze gezinnen. Het betreft immers het vrijwillig kader en gezinnen kunnen weigeren. Soms ervaren professionals dat ze over te weinig informatie beschikken.

VOiT kan worden ingezet als een plek waarbij Veilig Thuis meldingen "warmer" over kan dragen aan de lokale teams. Dit zou kunnen opleveren dat Veilig Thuis een soort van 'warm overdraagt' én in deze overdracht uitleg geeft over het meegegeven advies, het lokale team vragen kan stellen over de verwachtingen/moeilijkheden én er een goed gesprek ontstaat. Met als resultaat dat het lokale team verder met de melding aan de slag gaat. Hierbij is het van belang dat de professionals van Veilig Thuis en het Sociaal Team vertrouwen op elkaars expertise. Hopelijk geeft dit geen gevoel van 'over de schutting gooien' én is helpend in het met elkaar dragen van wat er nodig wordt geacht. Dit vraagt echter wel een aanpassing in de huidige werkopvatting van VOiT en de samenwerkingsafspraken die er zijn gemaakt. Het voorstel zou zijn om in gezamenlijkheid te verkennen hoe deze 'warme overdracht bij VOiT' (waar mogelijk samen met de inwoner) eruit zou kunnen komen te zien en dit vast te leggen in een addendum. Dit addendum kan dan toegevoegd worden aan de bestaande samenwerkingsafspraken en geborgd worden in de samenhangende opdracht rondom het Toekomstscenario.

- **Strakkere kaders rondom de Dienst Monitoring Veilig Thuis:** *Met de komst van de veiligheidscoördinator, in de lokale teams, zou er een verschuiving plaats kunnen vinden bij wie de lokale teams om advies kunnen vragen en mee kunnen vragen om samen op te trekken, tijdens de dienst Monitoring. Hierbij te onderzoeken of dit overeenkomstig is met het huidig juridisch kader.*

Veilig Thuis constateert dat de dienst Monitoring momenteel veel onduidelijkheid oplevert in de samenwerking en Veilig Thuis medewerkers veel uren besteden in de dienst Monitoring, terwijl dit maar maximaal drie momenten van evaluatie zouden moeten zijn en er geen betrokkenheid mogelijk is om samen op te trekken in casuïstiek. Dit resulteert in (meerdere) momenten van contact tussen Veilig Thuis en de lokale teams in het kader van casuïstiek bespreking. Maar ook als directbetrokkenen niet meer mee willen werken wordt er (op meerdere momenten) advies gevraagd over hoe te handelen of om mee te gaan op huisbezoek, een nieuw onderzoek te starten of nog onderzoekshandelingen te verrichten. Ook hiervoor geldt dat lokale team professionals en professionals VT meer moeten vertrouwen op elkaars expertise en handelen

- Het handelingsprotocol van Veilig Thuis is duidelijk in welke juridische verantwoordelijkheid waar ligt. Op het moment dat een casus, bij voorkeur, warm is overgedragen is de overdrachtspartij (juridisch) verantwoordelijk voor beleidsbepaling binnen casuïstiek. Daarnaast wordt er van de overdrachtspartij verwacht intern intercollegiaal overleg te voeren, in plaats van met Veilig Thuis.

Er liggen kansen in het benutten van de veiligheidscoördinator als adviesrol voor het lokaal team, binnen de dienst Monitoring. Dit zou als gevolg hebben dat Veilig Thuis niet meer de eerste contactpersoon hoeft te zijn voor vragen of in samenwerking waardoor Veilig Thuis zich enkel op de evaluatietask kan richten binnen de Monitoring.

Conclusie

Het is van belang dat de 10 gemeenten de 3 gepresenteerde oplossingsrichtingen omarmen en zij gezamenlijk een regionale opdracht formuleren om deze oplossingsrichtingen verder uit te werken. Daarvoor is het nodig dat de gemeenten een opdrachtnemer aanstellen om daarmee te borgen dat de gewenste ontwikkeling ook echt mogelijk wordt gemaakt.

Verder is het noodzakelijk dat gemeenten nadenken over hoe zij, in de tussenperiode alvorens er daadwerkelijk veranderingen gerealiseerd zijn, om wensen te gaan met het vraagstuk dat VT over onvoldoende middelen beschikt om te kunnen voldoen aan de wettelijke gestelde termijnen. Daarbij zijn de volgende vraagstukken van belang:

- o Wie draagt welke verantwoordelijkheid waarvoor en is dit ook houdbaar?
- o Hoeveel tijd stelt men beschikbaar om de gewenste veranderingen te realiseren?
- o Zijn er keuzes die voor 1 januari 2025 gemaakt dienen te worden om aanwezige risico's te voorkomen dan wel te verkleinen?
- o Welk effect hebben eventuele besluiten voor gemeenten, VT, lokaal team en de inwoners?
- o Zijn er financiële middelen nodig om een eventuele tussenperiode te overbruggen danwel om de gewenste veranderingen te realiseren?

Bijlage 1: Rekentool voor bepalen benodigde formatie

- Belangrijk: een melding is niet enkel een papiertje wat van bakje a naar bakje b gaat. Hier zit een hele wereld achter.

<i>Toegepaste</i> (regionale normen) rekentool voor rekentool voorbepalen van benodigde capaciteit:	<i>Niet toegepaste</i> (landelijke normen) bepalen van benodigde capaciteit:
Advies 2 uur per adviesvraag	Advies 2 uur per adviesvraag
Triage 16 uur per melding	Triage 16 uur per melding
Dienst overdracht + ondersteuning 16 uur per casus	Dienst overdracht + ondersteuning 16 uur per casus
Onderzoek 22 uur per casus	Onderzoek 35 uur per casus
Monitoring 12 uur per casus	Monitoring 15 uur per casus

- Extra uitleg over de gebruikte rekentool:
 - Advies (*advisering van professionals en inwoners als zij zorgen hebben over wat zij kunnen doen*);
 - Triage (*omvat: invoeren van meldingen, uitvoeren verrijking bij politie, RvdK, de GBA (Gemeentelijke basisadministratie), OM en eigen cvs systeem, per melding doorlopen van de gehele veiligheidstaxatie, screening op eventuele Aware, Opvang, Tijdelijk Huisverbod, waar nodig ook de procesregie op Aware, Opvang, THV, MDA++, contact met direct betrokken en overdrachtspartij + zie Handelingsprotocol*)
 - Dienst overdracht + ondersteuning (*Dienst Voorwaarden en Vervolg, zie Handelingsprotocol*)
 - Onderzoek (*Dienst Onderzoek, zie Handelingsprotocol*)
 - Monitoring (*Dienst monitoring, zie Handelingsprotocol*)
 - **Binnen al deze diensten** vindt multidisciplinaire afstemming plaats met Gedragswetenschappers, Vertrouwensartsen, Jurist en leidinggevende.
 - **Binnen alle bovenstaande kopjes** behalve advies geldt het formele 4 ogen principe.

Bijlage 2

Meerjarige ontwikkeling van de meldingen, afhandeling, formatie en het besluit AB voor 2025 en vingeroefening benodigde capaciteit als groei BURAP 1 doorzet.

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	1e burap (prognose) 2024	2e burap (prognose) 2024	Begroting 2025 Voorstel DB aan AB	Begroting 2025 besluit AB
Meldingen	3894	4171	4599	4926	4998	4600	4400
Overdragen	3116	3497	3879	4272	4170	3900	3744
Overdracht ondersteuning	45,9	440	429	453	413	600	576
Onderzoek	562	523	600	543	569	600	576
Adviezen	2938	2866	3305	3891	3674	3300	3168
Monitoring	562	523	600	543	569	600	576
VOiT		Ja, incl.	Ja, incl.	Ja, incl.	Ja, incl.	Ja, incl.	ntb
Benodigd obv landelijke normVT	67,54	70,28	78,18	81,88	80,83	80,44	77,23
Benodigd obv rekentool ZHZ	60,88	64,08	71,07	75,44	74,09	73,33	70,40
FTE beschikbaar structureel	58,9	58,9	58,9	58,9	58,9	58,9	58,9
FTE beschikbaar incl. incidenteel	62,57	62,57	62,57	62,57	62,57	66,15	63,4
Gap Fte	+1,69	-1,51	-8,50	-12,87	-11,52	-7,18	-7